

Referents

David Pagès i Cassú,
**Referents. Entrevistes a 40 personalitats
 dels Països Catalans,**
 Curbet Edicions,
 Girona 2015

Deu anys d'entrevistes. Encabides en 440 pàgines. Un pròleg concís de Joaquim Ferrer. Centenars de quilòmetres recorreguts en avió, vaixell, tren o automòbil al llarg de deu anys: de l'hivern del 2005 a la primavera del 2015.

La frescor de la notícia. Agafem un text d'anys endarrere. ¿No ens adonem de seguida si l'escrit manté, o no manté, actualitat? Per què? Perquè l'hem garbellat amb un sedàs ben personal: el pas del temps. El risc de l'envelliment de la notícia és molt més fort avui que no pas anys endarrere, perquè, en un llibre, l'actualització no es compta per anys, sinó per setmanes; a la premsa, per dies; i a la televisió, per hores.

Josep Maria Capdevila, el mestre que vaig tenir, deixeble d'Eugeni d'Ors, crític literari i un gran humanista, aplicava constantment a la seva crítica el que en deia «la prova del temps».

David Pagès i Cassú ha passat bé la prova. Me n'adonava mentre llegia aquest llibre, per al qual, tan encertadament, ha escollit el títol de *Referents*. Vaig tenir la sort de veure'n la confecció gairebé dia a dia. Però sobretot me n'he adonat a través de la lectura lineal que n'he fet darrerament.

Sí. N'he fet una lectura lineal, al llarg d'una setmana, i m'he adonat que les entrevistes no perdien actualitat. Per tres motius:

1. La tria de persones. Una tria d'ampla tessitura. Quaranta entrevistats provinents de tota la nació catalana. De la rica i variada geografia dels Països Catalans.

2. La riquesa i varietat de tessitura del qüestionari exposat: no són preguntes estereotipades, sinó escollides curosament d'acord amb la biografia de cada persona. Són preguntes, per dir-ho amb un mot actual, que «enganxen». Preguntes que, d'alguna manera, obliguen l'entrevistat a «mullar-se». I això no és fàcil. No és gens fàcil redactar un esplet variat de preguntes. Parlo per experiència.

3. La qualitat de les respostes. De la primera a la darrera, copsem que aquestes quaranta entrevistes són ben significatives. Responen a la personalitat de cadascun dels entrevistats. Ens ho diu l'autor en la seva introducció: «Són entrevistes bastides a partir del pensament i la trajectòria i obra dels personatges que hi apareixen.»

Aquest llibre és el fruit d'una força de voluntat: la insistència de David Pagès fins a assolir l'objectiu. I l'objectiu, en aquest cas, era la persona entrevistada. Suposo que ens en podria explicar moltes anècdotes, com els seus viatges a la recerca dels personatges escollits, com el temps que hi ha esmerçat... i el valor actual que assoleix justament amb els homes i dones que ja no són entre nosaltres. I cito de memòria: Francesc Ferrer, Josep Maria Ainaud de Lasarte, Joan Triadú, Dr. Moisès Broggi...

La plasmació en llibre confereix perennitat a un escrit tan fràgil com és l'entrevista periodística. És un gran encert que hi consti clarament la data i el mitjà en què foren publicats.

Cada entrevista és un tros de la història viva del nostre poble. Un llibre, com ens diu Joaquim Ferrer en el pròleg, «que ens convida a la conversa». Us recomano que l'adquiriu i, sobretot, que el llegiu! ♦

JOAN CARRERES I PÉRA